

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 692/2021-70

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Arpádom Barczim, T. Vansovej 225/3, Galanta, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1Tpo/30/2021 z 11. mája 2021 a uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1Tpo/30/2021 zo 4. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 692/2021 zo 14. decembra 2021 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 13. júla 2021, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 prvej vety a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia, bezodkladne ho prepustiť z väzby na slobodu a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi a ďalším osobám bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Západ, 1. oddelenia vyšetrovania, Nitra (ďalej len „vyšetrovateľ“), ČVS: PPZ-79/NKA-ZA1-2020 z 23. októbra 2020 vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona (ďalej len „TZ“) s poukazom na § 138 písm. i) TZ na skutkovom základe, že:

(a) „sťažovateľ si mal zadovažovať v presne nezistenom čase a mieste za účelom ďalšej distribúcie presne nezistené omamné a psychotropné látky od obvineného [REDAKOVANÉ] a obvineného [REDAKOVANÉ], ktoré následne predával ďalším nezisteným odberateľom v nezistenej hodnote, pričom bol v Nemeckej spolkovej republike a aj v Nemeckej spolkovej republike odsúdený za výrobu alebo produkciu omamných látok nielen pre vlastnú potrebu rozhodnutím 102 Js 582/081 Ks 12/09 právoplatného 13.5.2009, a

obvinení sa ako členovia organizovanej skupiny od presne nezisteného času, najmenej však od jesene 2019 sa zaoberali prechovávaním a obchodovaním s omamnými a psychotropnými látkami a to najmä metamfetamínom a marihuanou (rastliny rodu Cannabis) v Nitrianskom, Bratislavskom a Žilinskom kraji a to tak, že [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako hlavní organizátori financovali a zabezpečovali nákup omamných a psychotropných látok ako aj ich výrobu, za účelom ich ďalšieho predaja, [REDAKOVANÉ] buď zabezpečil výrobu metamfetamínu u [REDAKOVANÉ] v mieste jeho trvalého bydliska a u iných doteraz nezistených osôb alebo metamfetamín nakúpil od iných doteraz nezistených dodávateľov a tento dodával vo väčších množstvách [REDAKOVANÉ], ktorý ich potom delil na menšie množstvá a odovzdával na ďalší predaj [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (sťažovateľovi), [REDAKOVANÉ] a ďalším doteraz bližšie nestotožneným osobám nepravidelne na týždennej báze v množstvách podľa potreby odberateľov, najmenej od 100 g, títo ich predávali konečným spotrebiteľom, resp. niekedy aj [REDAKOVANÉ] dodával metamfetamín [REDAKOVANÉ], pričom tento mal tiež svojich menších odberateľov ako [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a ďalšie nestotožnené osoby, riadili činnosť svojich odberateľov, takto zarobené peniaze menší dealeri odovzdávali [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pričom zo zisku z predaja sa delili vopred dohodnutým pomerom.“.

3. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 2Tp/56/2020 z 25. októbra 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1Tp/72/2020 z 27. novembra 2020 vzal sťažovateľa do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ďalej len „TP“), ktorá sa mu počíta od 22. októbra 2020 od 18.20 h.

4. Sťažovateľ 30. decembra 2020 podal na okresnom súde žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú okresný súd postúpil Krajskej prokuratúre v Nitre, ktorá žiadosti o prepustenie z väzby

sťažovateľa nevyhovela. Následne okresný súd uznesením č. k. 2Tp/1/2021 z 27. januára 2021 sťažovateľa prepustil z väzby a väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka s uložením primeraných povinností s odôvodnením, že konkrétne skutočnosti odôvodňujúce použitie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP sa ani s odstupom troch mesiacov žiadnym zásadným spôsobom nezmenili, tieto sa nezosilnili ani sa neoslabil. Uplynutie viac ako troch mesiacov, čo je asi polovica zo základnej lehoty väzby, bez pristúpenia ďalších dôkazov smerujúcich k zosilneniu dôvodného podozrenia je neakceptovateľné z hľadiska obmedzenia osobnej slobody a z toho súd vyvodzuje, že podľa zásady § 2 ods. 6 TP orgány činné v trestnom konaní väzobné veci majú vybavovať prednostne a urýchlene, a ak tak nekonali alebo ak aj konali, ale nezistili žiadny ďalší dôkaz smerujúci k zosilneniu dôvodného podozrenia spáchania skutku, tak je neakceptovateľné z hľadiska rešpektovania zásady primeranosti a zdržanlivosti pri obmedzení osobnej slobody sťažovateľa naďalej zotrvať na jeho väzobnom stíhaní.

5. Na základe sťažnosti prokurátora krajský súd uznesením č. k. 1Tpo/6/2021 z 9. februára 2021 uznesenie okresného súdu zrušil a žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol ako nedôvodnú s odôvodnením, že plnohodnotne chápe dôraz súdu I. stupňa na základnú zásadu trestného konania vyjadrenú v ustanovení § 2 ods. 6 druhej vete TP v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa na prepustenie z väzby a plne s touto argumentáciou súdu I. stupňa súhlasí. Krajský súd však vyhodnotil konanie orgánov činných v trestnom konaní tak, že je nutné chápať úkony realizované a smerujúce k jedenástim páchatelom, a preto je ospravedlniteľné, že dôvody podmienok väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) TP sa počas uplynutia 4 mesiacov nezosilnili a neoslabil, teda ostali nezmenené. Preto stále dôvody na väzbu existujú a sú dôvodné.

6. Vyšetrovateľ oznámením zo 7. apríla 2021 doručeným sťažovateľovi 13. apríla 2021 zmenil právnu kvalifikáciu skutku na právnu kvalifikáciu podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 2 písm. a) a c) TZ s poukazom na § 138 písm. b) a i) TZ, teda pridal sťažovateľovi zákonný znak skutku uvedený v § 138 písm. b) TZ – páchanie trestného činu dlhší čas.

7. Krajský prokurátor v Nitre 14. apríla 2021 podal návrh (Kv 37/20/4400-257) o predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa.

8. Okresný súd v rámci výsluchu sťažovateľa, ktorý ústne do zápisnice podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, uznesením č. k. 2Tp/31/2021 z 27. apríla 2021 predĺžil lehotu väzby sťažovateľa v prípravnom konaní do 22. novembra 2021, zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal písomný sľub sťažovateľa a nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

9. Na sťažnosť sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením z 11. mája 2021 zrušil uznesenie okresného súdu len v časti týkajúcej sa predĺženia lehoty väzby sťažovateľa a následne sám rozhodol o predĺžení lehoty väzby do 30. septembra 2021 s odôvodnením, že *„Z preskúmanej veci vyplýva, že vyšetrovateľ dosiaľ koná plánovito, avšak nie úplne dostatočne*

sústredene (vid' nedostatočne využitie prostriedkov k urýchleniu vypracovania požadovaného znaleckého posudku) tak, aby dokazovanie bez akýchkoľvek pochybností o plynulosti smerovalo k ukončeniu vyšetrovania. Z toho dôvodu bolo nesprávne akceptovať návrh prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby v celej požadovanej dĺžke a nadriadený súd dospel k záveru, že vzhľadom na súčasný stav dokazovania bude postačovať lehota trvania väzby do 30.09.2021.“

10. Vo vzťahu k zvyšnej časti krajský súd uviedol, že: „V prípade obvineného [REDAKOVANÉ] je potrebné konštatovať, že tento je obviňovaný z protiprávnej činnosti obzvlášť závažného charakteru, v rámci ktorej mal získavať zo strany svojho otca obvineného [REDAKOVANÉ] pervitín, ktorý mal byť hlavným distribútorom inému predajcovi v dávkach 300 - 400 g v dobe od jesene 2019 do dňa zadržania. Obvinený [REDAKOVANÉ] priznal, že je príležitostným konzumentom drog a skúsenosti s nimi má dlhšie. Užíval marihuanu a pervitín. Odsúdený bol v Spolkovej republike Nemecko za prenos marihuany z Holandska na Slovensko o hmotnosti dvoch kilogramov. Za čo mu bol v roku 2009 uložený trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov a troch mesiacov, s vyhostením z NSR na dobu desať rokov. V rovnaký rok bol právoplatne odsúdený tiež za drogový delikt k trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov a ôsmich mesiacov. Usvedčovaný je najmä výpoveďou svedka [REDAKOVANÉ], ktorý podrobne opísal akým spôsobom celá skupina spolupracovala, a to počnúc od obvineného [REDAKOVANÉ] cez [REDAKOVANÉ] a ďalších spolupáchateľov, ktorí sa podieľali na distribúcii pervitínu. Syn [REDAKOVANÉ] mal brávať od svojho otca aj väčšie ako v skutku uvádzané balenia pervitínu.

Z charakteru tejto trestnej činnosti a z doteraz získaných dôkazov možno uzavrieť, že obvinený v prípade jeho prepustenia na slobodu by mohol pokračovať v drogovej trestnej činnosti (pričom nadriadený súd chápe odsúdenie obvineného [REDAKOVANÉ] ako sklon k páchaniu trestnej činnosti, tohto typu, avšak má zároveň na pamäti ustanovenie § 438e Trestného zákona, podľa ktorého na takéto odsúdenie, ktoré nastalo pred 01. januárom 2013 nemožno prihliadať.

Tendencia obvineného v páchanej trestnej činnosti znemožňuje v jeho prípade využitie náhradných inštitútov, nakoľko by neplnili svoj účel a jeho prepustením na slobodu by mohlo dôjsť k zmareniu účelu trestného konania. Zároveň nadriadený súd konštatuje, že tak, ako v prípade obvineného [REDAKOVANÉ], aj v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (napokon i [REDAKOVANÉ]), mal súd I. stupňa vo výroku uviesť, že dôvodom nenahradenia väzby náhradnými inštitútmi bola i existencia výnimočnej okolnosti v zmysle § 80 odsek 2 Trestného poriadku).

Na podklade týchto skutočností bolo čiastočne vyhovené sťažovateľom ohľadne časti predĺženia lehoty trvania väzby a nebolo vyhovené argumentom smerujúcim k ich prepusteniu z väzby a nahradenia výkonu väzby inými inštitútmi.“

11. Sťažovateľ v „Žiadosti o rozhodnutie“ z 1. júna 2021 žiadal krajský súd, aby rozhodol aj o zvyšnej časti jeho už uvedenej sťažnosti voči uvedenému uzneseniu okresného súdu,

pretože bol toho názoru, že krajský súd opomenul rozhodnúť o bode II výrokovej časti uznesenia okresného súdu v časti týkajúcej sa osoby sťažovateľa (žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu).

12. Krajský súd v napadnutom uznesení zo 4. júna 2021 zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) TP a v odôvodnení uviedol rovnaké argumenty, aké použil vo svojom napadnutom uznesení z 11. mája 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Sťažovateľ opisuje priebeh a úkony trestného stíhania (ktoré predchádzajú uzneseniu okresného súdu z 27. apríla 2021, ako aj napadnutým uzneseniam krajského súdu), ako aj svoje výhrady voči nim. Jeho argumentácia voči napadnutým uzneseniam krajského súdu však spočíva najmä v nasledovnom:

a) sťažovateľ tvrdí, že popis skutku v uznesení o vznesení obvinenia z 23. októbra 2020 je nedostatočný a tak nevie, proti akým obvineniam sa má brániť, čím majú byť porušené jeho práva na obhajobu,

b) oznámením vyšetrovateľa o zmene právnej kvalifikácie skutku zo 7. apríla 2021 došlo k zmene v tom, že skutok mal byť sťažovateľom páchaný po dlhší čas podľa § 138 písm. b) TZ. Sťažovateľ tu vytýka, že vyšetrovateľ nepostupoval podľa § 206 ods. 3 alebo ods. 4, alebo ods. 5 TP,

c) sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd napadnutým uznesením z 11. mája 2021 nerozhodol o bode II výrokovej časti uznesenia okresného súdu z 27. apríla 2021, ktorým okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, v dôsledku čoho považuje uvedené uznesenie okresného súdu v tejto časti za neprávoplatné. Odkazuje na svoju „žiadosť o rozhodnutie“ z 1. júna 2021, kde žiadal krajský súd, aby oznámil, kedy o zvyšnej časti uznesenia okresného súdu rozhodne, a v ktorej tvrdí, že krajský súd mal porušiť viacero ustanovení TP, a „... *nekonaním súdu Krajský súd konal v rozpore s čl. 17 ods. 2 prvá veta, ods. 5, čl. 46 ods. 1, č. 48 ods. 2 (bez zbytočných prieťahov) Ústavy a v rozpore ust. 2 ods. 6 druhá veta Trestného poriadku, kedy o sťažnosti voči výroku II. Uznesenia mal rozhodnúť súčasne dňa 11. mája 2021 podľa § 2 ods. 6 Tr.por., kedy rozhodol o sťažnosti voči výroku I. Uznesenia*“. Krajský súd rozhodol o výroku II uvedeného uznesenia okresného súdu podľa sťažovateľa až svojím napadnutým uznesením zo 4. júna 2021, čím mal krajský súd svojím postupom a napadnutým uznesením z 11. mája 2021, ako aj napadnutým uznesením zo 4. júna 2021 porušiť uvedené práva sťažovateľa, sťažovateľ uvádza, že týmto pochybením došlo k predĺženiu lehoty na opätovné podanie žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 TP,

d) krajský súd v oboch napadnutých uzneseniach v skutkovej vete sťažovateľa uviedol aj skutočnosť, že bol v „... *Nemeckej spolkovej republike odsúdený za výrobu alebo produkciu omamných látok nielen pre vlastnú potrebu rozhodnutím 102 Js582/08170 Ks 12/09 právoplatného 13.05.2009*“, na čo sa však podľa § 438e TZ neprihliada, keďže rozhodnutie nadobudlo

právoplatnosť pred 1. januárom 2013, čo malo ústiť do porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru,

e) krajský súd v napadnutom uznesení z 11. mája 2021 neuvádza, v čom vidí obtiažnosť veci, alebo iné závažné dôvody predĺženia lehoty väzby. Neuvádza, prečo nebola väzba nahradená miernejšími inštitútmi, nevyjadruje sa k primeranosti a proporcionalite väzby, v dôsledku čoho sú materiálne dôvody väzby uvedené krajským súdom nepreskúmateľné a arbitrárne. Zároveň nedal odpovede na všetky otázky sťažovateľa týkajúce sa v bode I výrokovej časti uvedeného uznesenia okresného súdu. Obe napadnuté uznesenia krajského súdu majú mať vadné a neúplné odôvodnenia, čo má byť dôvodom zásahu do základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie,

f) sťažovateľ napokon krajskému súdu vytýka aj to, že sa nevyjadril k spôsobilosti uvedeného procesu zasiahnuť do základného práva na spravodlivé súdne konanie, práva na súdnu ochranu a do predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

14. Krajský súd vo vzťahu k námietke sťažovateľa o neskorom rozhodnutí o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu (č. k. 2Tp/31/2021 z 27. apríla 2021) v časti zamietnutia jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uviedol, že na základe podania sťažovateľa z 1. júna 2021 si predseda senátu uvedomil pochybenie, ktoré napravil napadnutým uznesením zo 4. júna 2021. Tiež si uvedomuje aj skutočnosť, že nedopatrením došlo k posunutiu zákonnej lehoty na opätovné podanie žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 TP.

15. K námietke sťažovateľa o abstraktnosti skutkovej vety v uznesení o vznesení obvinenia krajský súd uviedol, že na základe zmeny právnej kvalifikácie skutku došlo aj k zmene situácie a formulácie skutkovej vety oproti predošlému uzneseniu o vznesení obvinenia, a to po predchádzajúcom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa.

16. K sťažovateľovej námietke o jeho nevypočutí k žiadosti o prepustenie z väzby krajský súd poznamenal, že zo str. 3 a 4 zápisnice o výsluchu z 27. apríla 2021 vyplýva, že sťažovateľ bol najskôr vypočutý k návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby. Po podaní žiadosti o prepustenie z väzby krátkou cestou bol sťažovateľ poučený o skúmaní dôvodnosti väzby a tiež predĺženia lehoty väzby. Po poučení mal sťažovateľ priestor na vyjadrenie a súčasne mu bolo umožnené predniesť aj konečný návrh, v ktorom sa obmedzil iba na to, že sa pridržiava slov svojho obhajcu.

17. Vo vzťahu k nahradeniu väzby sa krajský súd s touto záležitosťou vysporiadal a v napadnutých uzneseniach uviedol, že vzhľadom na charakter trestnej činnosti a dosiaľ získané dôkazy možno uzavrieť, že v prípade prepustenia sťažovateľa z väzby na slobodu

bude tento pokračovať v trestnej činnosti s poukazom na predošlé odsúdenia, ako aj na neexistenciu výnimočných okolností prípadu.

18. K predĺženiu väzby krajský súd podotkol, že sa zaoberal ďalším trvaním väzby a preskúmaval aj obťažnosť veci a iné závažné dôvody podmieňujúce predĺženie lehoty trvania väzby súdom prvého stupňa a rovnako sa zaoberal aj námietkou sťažovateľa, prečo súd prihliadal na cudzozemské odsúdenia sťažovateľa.

III.2. Replika sťažovateľa:

19. V úvode vyjadrenia sťažovateľ chronologicky popísal postup okresného súdu a krajského súdu. Poukazuje tiež na 5 a pol mesačnú nezákonnosť vo forme blanketovej, resp. vágnej formulácii skutkovej vety v uznesení o vznesení obvinenia.

20. Sťažovateľ poukazuje na nesprávnosť počítania doby nerozhodnutia o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Krajský súd uviedol, že o sťažnosti sťažovateľa proti výroku okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby rozhodol po 18 pracovných dňoch od rozhodnutia o predĺžení väzby, avšak sťažovateľ tvrdí, že o jeho sťažnosti vo vzťahu k zamietnutiu žiadosti o prepustenie z väzby krajský súd rozhodol až po 37 dňoch (od predloženia spisu krajskému súdu 4. mája 2021 do doručenia napadnutého uznesenia sťažovateľovi 10. júna 2021).

21. Nesúhlasí s vyjadrením krajského súdu, že okresný súd dal sťažovateľovi možnosť na vyjadrenie sa k jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ tvrdí, že zo zápisnice o výsluchu z 27. apríla 2021 vyplýva, že nebol vyzvaný na výsluch, resp. či bude alebo nebude vypovedať, a krajský súd na túto námietku odmietol reagovať.

22. K zmene právnej kvalifikácie sťažovateľ uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením krajského súdu a že rozhodnutie o zmene právnej kvalifikácie skutku je len podmnožinou uznesenia o vznesení obvinenia, proti ktorému TP nepripúšťa opravný prostriedok. Sťažovateľ uvádza, že zmena právnej kvalifikácie skutku musí byť odvodená od určitého nezameniteľného skutku, a nie naopak. Z dôvodu nejasnosti a abstraktnosti predošlej skutkovej vety v uznesení o vznesení obvinenia mal vyšetrovateľ vydať nové uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 4 alebo ods. 5 TP.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

23. Ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre účely realizácie úplného meritórneho prieskumu sťažovateľom tvrdených skutočností.

24. Väzba je fakultatívnym zaistovacím inštitútom, ktorý nie je a nikdy nesmie byť považovaný za trest. Ide o jeden z najzávažnejších zásahov do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu dbať o to, aby doba väzby obvineného neprekročila nevyhnutnú hranicu. Na tento účel patrí

všeobecnému súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takeého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (I. ÚS 147/09, II. ÚS 94/2012).

25. Väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Otázka rýchlosti rozhodovania sa musí posudzovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu (pozri už citovaný Rehbock, bod 84).

26. Článok 5 ods. 4 v spojení s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť tohto pozbavenia slobody, priznáva im právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (pozri rozsudok vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, sťažnosť č. 29462/95, bod 84; podobne I. ÚS 131/09, III. ÚS 161/2010, II. ÚS 642/2017).

27. Článok 5 ods. 4 dohovoru nevyžaduje, aby súd rozhodujúci o pozbavení slobody odpovedal na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybníť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

IV.1. K dôvodnosti väzby a nahradeniu väzby:

28. Sťažovateľ namieta, že krajský súd sa dostatočne nezaoberal dôvodnosťou väzby a jej nahradením a rovnako poukázal na predošlé zahraničné odsúdenia z roku 2009, na ktoré sa podľa § 438e TZ v spojení s § 7b ods. 2 TZ nemá prihliadať.

29. Krajský súd ďalšiu dôvodnosť väzby odvodzoval od vážnosti obvinenia sťažovateľa, od jeho priznania sa o príležitostnom užívaní drog (pervitín a marihuana) a predošlých odsúdení v Nemeckej spolkovej republike v roku 2009 za drogové trestné činy.

30. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu, a že sa obvinený trestného činu dopustil a zároveň musí existovať (trvať) niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 TP (III. ÚS 417/2011).

31. K preventívnej väzbe je potrebné uviesť, že táto musí byť odôvodnená konkrétnymi skutočnosťami, pričom samotný druh, charakter, rozsah či závažnosť trestnej činnosti nemôžu byť samým osebe dôvodom preventívnej väzby (III. ÚS 33/2021, bod 47, II. ÚS 792/2014).

32. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd dôvodnosť ďalšieho väzobného stíhania sťažovateľa sčasti odôvodnil charakterom trestnej činnosti, čo by mohlo v prípade izolovanosti takéhoto odôvodnenia vyvolávať ústavnoprávne otázky. Krajský súd však poukázal na sťažovateľom príležitostné užívanie marihuany a sklony sťažovateľa k páchaniu trestnej činnosti. Vo vzťahu k (ne)nahradeniu väzby krajský súd uviedol, že sťažovateľ opakovane páchal trestnú činnosť, čo znemožňuje v jeho prípade použitie náhradných inštitútov väzby, ktoré by v prípade sťažovateľa neplnili svoj účel a mohlo by dôjsť k zmareniu účelu trestného konania. Navyše, krajský súd v závere napadnutého uznesenia uviedol, že v čase rozhodovania neexistovali na strane sťažovateľa žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali nahradenie väzby.

33. Ústavný súd nateraz konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení jasne a dostatočne odôvodnil dôvodnosť ďalšieho trvania väzby a jej nenahradenie a odôvodnenie rozhodne nie je arbitrárne. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel. Tým nie je dotknutá možnosť opätovného uplatnenia rovnakých práv pri zmenenej intenzite zásahu do práv sťažovateľa, najmä ak by sa dôvody väzobného stíhania neposilnili.

IV.2. K namietaným priet'ahom v konaní pred krajským súdom:

34. Sťažovateľ namieta, že krajský súd o jeho sťažnosti v časti zamietnutia jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol po 37 dňoch od predloženia spisu okresným súdom.

35. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd opomenul pri rozhodovaní o sťažnosti proti predĺženiu lehoty trvania väzby sťažovateľa rozhodnúť aj o výroku o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že po doručení podania sťažovateľa 1. júna 2021 si krajský súd uvedomil pochybenie a dodatočne rozhodol aj o výroku o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o jeho prepustení z väzby napadnutým uznesením zo 4. júna 2021.

36. Z formálneho hľadiska by nemali existovať žiadne pochybnosti o nevyhnutnosti rozhodnúť o návrhu prokurátora o predĺžení lehoty trvania väzby a žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu samostatnými výrokmi. A to napriek tomu, že z materiálneho hľadiska sa môže javiť, že rozhodnutie o predĺžení lehoty trvania väzby akoby implicitne riešilo aj žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu (zamietnutie žiadosti).

37. Naznačené otázky umocňujú pochybnosti, na ktoré poukazuje sťažovateľ v argumentácii, že namietaným pochybením došlo k predĺženiu lehoty (o 18 dní) na **opätovné podanie žiadosti** o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 TP.

38. Ústavný súd je však toho názoru, že sťažovateľovi nebolo zabránené po uplynutí 30 dní od právoplatnosti prvého napadnutého uznesenia podľa § 79 ods. 3 TP opätovne podať žiadosť

o prepustenie z väzby na slobodu a v nej dôvodiť naplnením času na podanie žiadosti práve prvým napadnutým uznesením, ktorým krajský súd rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby, a tým implicitne rozhodol aj o zamietnutí žiadosti sťažovateľa.

39. Dodatočným rozhodnutím a vydaním druhého napadnutého uznesenia krajský súd sťažovateľa posilnil v jeho argumentácii o vzniku zbytočných prietahov pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa v časti jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd však uvádza, že odôvodnenie v napadnutých uzneseniach, čo sa týka dôvodnosti a nahradenia väzby, je takmer identické. Z uvedeného možno uviesť, že krajský súd sa z materiálneho hľadiska zaoberal dôvodnosťou a nahradením väzby sťažovateľa už v poradí prvým napadnutým uznesením. Ústavný súd preto napriek evidentnému pochybeniu súdu (opomenul rozhodnúť o sťažnosti proti zamietnutiu žiadosti o väzbe už pri predĺžovaní väzby), ktoré dodatočne, a teda z formálneho hľadiska napravil, nepriznal tejto chybe ústavnoprávny rozmer, a preto ústavnej sťažnosti nevyhoveli ani z tohto dôvodu.

IV.3. K právnej a skutkovej kvalifikácii trestného činu v uznesení o vznesení obvinenia:

40. Sťažovateľ namieta, že v uznesení o vznesení obvinenia z 23. októbra 2020 je skutok, ktorého sa mal dopustiť, opísaný príliš abstraktne – v presne nezistenom čase, v presne nezistenom mieste, presne nezistené omamné a psychotropné látky, nezisteným odberateľom, v nezistenej hodnote.

41. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrenia krajského súde je zrejmé, že krajský súd v odôvodnení na str. 6 uznesenia č. k. 1Tpo/6/2021 z 9. februára 2021 poukázal na vágnosť už uvedených formulácií v uznesení o vznesení obvinenia a uviedol, že ďalšie trvanie takéhoto obvinenia by krajský súd pri budúcom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa považoval za neudržateľné.

42. V kontexte na uvedené je neprehliadnuteľnou skutočnosťou, že 7. apríla 2021 došlo vyšetrovateľom k zmene právnej kvalifikácie [k pridaniu § 138 písm. b) TZ], v ktorej je daný skutok opísaný konkrétnejšie – najmenej od jesene 2019 až do 22. októbra 2020, prevažne v Bratislave a iných miestach v okolí, predovšetkým pervitín, väčšinou v množstvách 300 až 400g, ktoré následne poskytol [REDAKOVANÉ] a ďalším dosiaľ nezisteným odberateľom v nezistenom množstve. Z uvedeného vyplýva, že vyšetrovateľ odstránil prílišnú abstraktnosť predošlej skutkovej vety.

43. Ústavný súd konštatuje, že v skutkovej vete sa uvádza, že sťažovateľ bol rozhodnutím č. k. 102 Js 582/08170 Ks 12/09 z 13. mája 2009 v Nemeckej spolkovej republike odsúdený. V rámci právnej kvalifikácie je skutok kvalifikovaný okrem iného aj podľa § 172 ods. 2 písm. a) TZ (už bol za taký čin odsúdený). Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že podľa odpisu registra trestov bol sťažovateľ dvakrát odsúdený (zahraničné odsúdenia z roku 2009).

44. V prípade sťažovateľa je potrebné podotknúť, že tomu je mimo iného skutok právne kvalifikovaný aj podľa § 172 ods. 2 písm. c) (závažnejším spôsobom konania) TZ

s poukazom na § 138 písm. b) a i) TZ (po dlhší čas, organizovanou skupinou). Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľovi je pripisované obvinenie spadajúce aj pod kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu z dôvodu podľa § 172 ods. 2 písm. c) TZ.

45. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutia sa napriek zisteným nedostatkom, ktoré musí riešiť všeobecný súd, z ústavnoprávneho hľadiska nedajú hodnotiť ako neudržateľné. Ústavný súd z uvedených dôvodov konštatuje, že k porušeniu uplatnených práv sťažovateľa nedošlo. Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími námietkami sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2022

Peter Straka
predseda senátu